

בארה של תורה

פשוט עיון ודרש בפרשת השבוע ופניני השקפה ומוסר / נכתב ונערך ב"ה ע"י הרב ראובן גולן

יו"ל ע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות (רח' הי"ש 12) לאור חזונו ומשנתו של מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

כתובת המערכת:

רחובות - ההגנה 56/5

טל' - 054-8410805

דוא"ל להערות וקבלת

העלון מדי שבוע:

rg5740@gmail.com

גיליון 803 תמוז תשפ"ג שנה יז'

העלון מוקדש לע"נ מרת פנינה בת שרה כהן ז"ל ע"י בנה ידידנו ר' מאיר כהן הי"ו

פרשת פנחס

הפאות של גדי

"לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם". כידוע, פנחס לא נהפך לכהן יחד עם שאר צאצאי אהרן, וזכה לכך רק לאחר מעשהו הכביר. בעיני המתבונן ניתן לראות בזה סוג של חיסרון ומגרעת עבורו, שכן מדוע לא זכה מלכתחילה במה שהיה ברור ומובן כלפי אחרים. מצד שני, כשאדם זוכה בזכות עצמו ולא בזכות אבותיו זה אומר עליו הרבה, הרבה יותר ממי שזכה בדבר בזכות אבותיו ולא מכוחו העצמי.

ידידי מזכה הנשמות הרב דן טיומקין שליט"א פותח את ספרו החשוב כל כך "בוסר המלאכים" בסיפור עם מסר עצום. היה בחור ישיבה בשם גדי שהיו לו פאות. פאות ארוכות. כמה פאות שוקלות? כמה גרמים! אך גדי הרגיש שכל פאה מהפאות שלו שוקלת לפחות טון אם לא יותר. נשמע הגיוני? לא הגיוני. אך הסיבה לכך היתה כי הוא לא התחבר לזה. ההורים שלו היו בעלי תשובה, זה לא היה דבר טבעי שם. זה היה זר לו. ההורים שלו רצו ואהבו את זה, אבל הוא לא רצה את זה וזה מאוד הציק לו. ולא בגלל שצחקו עליו, אף אחד לא צחק עליו, זה היה דווקא מאוד יפה לו, אבל הוא הרגיש שהוא לא רוצה את זה, וזה כבד עבורו.

יום אחד הוא ביקש מהספר שיריד לו את הפאות. הוא סיפר להוריו שזה קרה בטעות. לבסוף, בלי קשר לפאות, הוא יצא מהישיבה, התגלגל, הלך לעבוד, ואח"כ לצבא, ואחרי הצבא טס להודו לחפש את עצמו שם, ובסוף הוא חזר. לא רק חזר לארץ, הוא גם חזר בתשובה, וגיידל פאות. מי היה מאמין, הוא גידל פאות ארוכות יותר מהפאות שהיו לו בתור ילד ובתור בחור. וכששאלו אותו מה זה? אז הוא אמר שזה לא דומה. **"הפאות ההם היו פאות של אבא שלי, הפאות הללו הם הפאות שלי!"**

וזה ההבדל. כל ההבדל.

כלומר, כשאני עושה דבר, כשאני מגדל פאות, כשאני עושה דבר בגלל מישהו, אבא שלי או אמה שלי או הרב שלי, אבל לא באמת כי זה חלק ממני, ולא בגלל שזו הזהות שלי, ואני לא מתחבר לזה, זה כבד. אני לא רוצה את זה. ודבר שאדם לא רוצה וכופים אותו הוא כבד עבורו.

כל עוד שאדם לא מגבש לעצמו זהות עצמית, מי אני ולמה אני עושה את מה שאני עושה, ולמה אני בחור ישיבה, למה אני אברך, למה יש לי פאות, למה אני שחור לבן, למה אני בעולמה של תורה, למה ולמה ולמה, כל עוד שאין לי תשובות ברורות לעצמי, איך היה אומר ר' חיים בריסקער, חוסר בהסברה זה חוסר בהבנה. אם אתה לא יודע להסביר דבר סימן שלא הבנת אותו, כי אם הבנת אותו אתה צריך לדעת להסביר אותו.

לא כל אחד מאיתנו שישאלו אותו למה אתה אברך ולמה אתה בעולמה של תורה, לא לכל אחד יהיו תשובות ברורות. הרבה פעמים זה מכוח האינרציה, כמו שאומרים, מתגלגלים, ככה נולדתי, ככה גדלתי. אז ישאל השואל, מה זה משנה, מאי נפקא מינה? הנפקא מינה מאוד גדולה! כי אם אתה עושה דברים רק מכוח שכן גידלו אותך, אז אצל גדי זה התבטא בזה שהוא הרגיש שזה משקל כבד, אצלך זה לא ככה, אבל אצלך זה כנראה בגלל שאתה לא מספיק מחובר, אתה לא מספיק חי את זה. אתה לא מספיק אולי גאה בזה, אולי לא עושה מזה מספיק "עסק". זה מלומדה, מצות אנשים מלומדה.

להתחדש כמו נשר ונחש

יש פסוק (תהלים מה, יא) "שמעי בת ושכחי עמך ובית אביך", ובעלי המוסר מביאים, שכל אדם, כל אדם בעבודת ה', מתישהו, בוודאי בגיל שלנו כבר, צריך לעשות איזה התחדשות, כמו להבדיל שהנחש מפיל

מתישהו את העור שלו להתחדשות, וגם הנשר, גם אנחנו צריכים מתישהו להתחדש. להתחדש זה לא אומר לעזוב את מה שהייתי עד עכשיו ולעשות משהו אחר, לא, לא זאת ההתחדשות. יש להמשיך את אותו דבר, אבל למצוא באותו הדבר, באותה הדרך, את ההתחדשות בעבודת ה'.

וזו נפקא מינה עצומה. כי אם אדם לא מוצא את ההתחדשות הזאת והכל אצלו זה נעשה מכוח ההרגל, מכוח מלומדה, גם עבודת ה' שלו היא לא בחיות, הוא לא חי את זה, זה הכל מלומדה אצלו. כל אדם צריך להגיד לעצמו, מה הזהות שלי. איך אני מתחבר. לא בגלל שאבא שלי היה כזה, לא בגלל שנולדתי ככה, אלא איפה המקום של החיבור האישי שלי. כתוב (שמות ו, ג) "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב", ומובא בספרים הקד' דהיינו אל יצחק אפילו אם לא היה בנו של אברהם, ואל יעקב גם אם לא היה בנו של יצחק. מה הכוונה? שאל תחשוב שיצחק היה יצחק בגלל שהוא היה בנו של אברהם, לא, יצחק גם לולי אברהם היה מגיע לאן שהגיע. מה הכוונה, רוצים להוריד פה את המעלה של אברהם? לא. רוצים להגיד שזו הדרך בעבודת ה'. אתה חייב לגבש לעצמך זהות עצמית. לא בגלל שאבא שלך היה אברהם איבנו, אלא אפילו אם אבא שלך היה אברהם איבנו, אפילו אם אבא שלך היה זהות העצמית שלך, מי אתה, תגיד לי מי אתה, מה תעודת הזהות שלך. איפה אתה מוצא את נקודת החיבור שלך בעבודת ה', איפה החיבור שלך בדבר הגדול הזה, מי אתה ומה אתה. האם אתה באמת חי את הדברים? האם אתה באמת נושם את הדברים?

הבחור שרבני הישיבה היו שואלים אותו שאלות

שמעתי לאחרונה על בחור שלא כל כך הצליח בישיבה בלימוד הגמרא, היה קשה לו בלימוד הגמרא. אבא שלו ראה שבלימוד משניות הוא היה אלוף. איך אתה מסביר את זה? זה סגנון לימוד אחר. היה לו אבא חכם, והוא אמר למה שאני אשבור אותו, לא הולך לו בגמרא למה שאני אשבור אותו, הוא עשה לו ניסיון מאוד מעניין. הוא אמר לו מהיום תשקיע בלימוד משניות. תלמד את השיעורים של הישיבה, אבל את העיקר של הכוח שלך תשים במשניות. הוא עשה את זה, הוא למד ששה סדרי משנה בעל פה! והרבנים שלו בישיבה היו באים לשאול אותו שאלות, ואפילו בסדר טהרות. וכתוצאה מזה שהוא התעלה כל כך בלימוד המשניות, זה פתח לו גם בגמרא ולבסוף הוא נהיה בקי בכל השי"ס.

אז מה הסוד פה? זה אבא מאוד חכם האבא הזה. מה הסוד פה? כשאתה רואה שמשוהו לא הולך לך, אז כנראה משהו בזהות שלך לא מתחבר לזה. אז אם תמשיך להתנגש עם הראש בקיר לא ילך לך. אתה צריך למצוא איפה הזהות שלך, זאת אומרת איפה המקום שאתה כן מתחבר, לצורך העניין פה זה היה משניות, תתחבר משם, וזה יפתח לך את הכל.

הישיבות היום הם כמו אושר עד או רמי לוי. הכל בגדול, חמש מאות בחורים, שש מאות בחורים, שבע מאות בחורים. כמה פעמים משגיח באותה ישיבה מדבר עם בחור? לא בשנה אחת, בחמש שש שבע שנים שהוא נמצא שם בישיבה גדולה? כמה אתה יכול להגיע ככה אליו? וכמה אתה הבחור יכול לפתח את הזהות האישית שלך, את הטעם שלך בישיבה כזו?

בן אדם בא לחתונה, בא אליו המלצר שואל אותו מה אתה רוצה, אתה רוצה בורקס תפוחי, רוצה דג. באוכל יש לך את הטעם האישי שלך והוא מאד ברור לך. אז בבורקס יש לך טעם, ומה עם לימוד? מה עם עבודת ה'! יש לך טעם אישי? אתה יודע להגיד מה הזהות שלך, איפה הנקודה שלך בעבודת ה'! כמה יגידו כן? כמה ידעו להגיד לך מיד? אנחנו

אורי יצחק בן הלה בבני ז"ל
דורית רבקה בת לאה גיל ע"ה
אעזאם בת שרה ע"ה

שמואל בן סלימאן חראי ז"ל
שמעון סימון בן זוהרה ביטון ז"ל
אליעזר בן מיכאל ליפמן ז"ל

אהרן חיים בן יהודית מרחבי ז"ל
מרלן חיה בת אורט בנישה ע"ה
שושנה בת חילוזה סערדי ע"ה

יששכר בן יהודה חובשי ז"ל
שלום בן ג'מילה ומוסא עוואד ז"ל
שמעון בן ציון זרוק ז"ל

לצניעות לא רק מבחינת החומר שממנו הוא עשוי שלא משתקף שם כלום, אלא גם מבחינת שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה. אך לענייננו אני רוצה לומר בס"ד פשט אחר. כי את אוהליך ומשכנותיך, דורשים חז"ל על בתי מדרשות ובתי כנסיות, על עולמה של תורה, על אלו שיושבים ולומדים. אדם שיושב ולומד, מתי הוא בגדר "מה טובו", כשהוא משמש לתכלית שלו. כי הקב"ה הביא אותך לעולם לא בכדי שתהיה אחד מחמש מאות או אחד מאלף. הוא הביא אותך לעולם כדי שמתישוהו תבין שיש לך דבר מיוחד, יש לך שליחות, יש לך ארגו כלים שהוא נתן רק לך. מתי תבין את זה? כל הזמן אתה חושב על השני, כל הזמן אתה מסתכל על עצמך כמו נעבעך בלי משמעות. אתה אומר, תראה את ההוא איך הוא לומד, ותראה את האברך הזה איך הוא מצליח, ותראה את האברך הזה איזה מבחנים יש לו, וזה כבר יש לו תעודה ומי אני ומה אני.

כל הזמן הפתחים שלך, כל הזמן ההסתכלות שלך, כל הזמן העיניים שלך על אחרים. אתה עוד לא מוצא מי אתה ומה אתה, עוד לא מוצא את הזהות שלך. מתי יהיה אצלך מה טובו אוהליך יעקב? כשהפתחים שלך לא יהיו מכוונים כנגד השני! כשאתה לא תסתכל על השני ותגיד מי הוא ומה הוא! תגיד מי אתה!! מהי תעודת הזהות שלך!! מהי טביעת האצבעות שלך!! מהי עבודת ה' שלך!! איפה הנקודה שלך בעבודת ה', בתפילה, בלימוד התורה, בבין אדם לחברו, אצל כל אחד זה שונה. וגם בתוך לימוד תורה, מה אצלך נקודת החזק שלך. לא להתבלבל. אנחנו פה יושבים כל היום, לומדים אותו דבר, וחייבים למצוא איפה אני, מה הדרך שלי, ומה הנקודה שלי.

זה "מה טובו אוהליך יעקב" שאומר רש"י שראה פתחיהם שאינם מכוונים זה מול זה. אם כל הזמן אתה תהיה מול הפתח של השני, כל הזמן תסתכל על השני מהי עבודת ה' שלו, ואיך הוא, ותפסיק להסתכל על עצמך לא זו הדרך. אדם צריך תמיד לראות מיהו ומהו. וברגע שאתה תעשה את זה, אתה תראה איך עבודת ה' שלך קלה יותר. **כי למה זה כבד לנו לפעמים? כי אנחנו לא מרגישים שיש בנו איזה מיוחדות, אנחנו מרגישים שאנחנו שכפול, שאנחנו ממשכים על הרצף, על משהו שכבר קיים.** ומהי האמת? לא ולא! "אל אברהם אל יצחק ואל יעקב", אל ואל ואל, אל כל אחד בפני עצמו. יצחק אעפ"י שאינו בנו של אברהם, ויעקב אעפ"י שאינו בנו של יצחק. אתה גם כן בדרגה הזאת כי זה לא נעצר שם, וזה מגיע עד אלינו. האם אתה גם בדרגה הזאת שאתה ממשיך בעבודה של מישהו, או שלך יש עבודה חדשה משלך, עפ"י נקודות החזק שלך. עפ"י הנשמה שלך, עפ"י הנטיות שלך, עפ"י הנפש שלך.

זה יסוד כ"כ פשוט אבל כ"כ אמיתי, ורבים מאיתנו לוקים בזה. **האם אנחנו חושבים מה אנחנו, מי אנחנו, מה הדרך שלי, איפה החלק שלי בתורה, במה אני מצטיין, איפה הנשמה שלי מתעוררת, דולקת, מאירה כשאני לומד, מה מדבר אלי. זה מאוד חשוב.**

זה גם היסוד במסכת ע"ז (ט, א) "אין אדם לומד אלא במקום שליבו חפץ". למה במקום שליבו חפץ? כי במקום שליבי חפץ שם תעודת הזהות שלי, שם נמצאת טביעת האצבעות שלי.

"מה טובו" זו ברכה. מה הברכה? שבתוך העולם הגדול הזה, כשהציבור החרדי רק הולך ומתרבה ב"ה, ויש כל הזמן יותר כוללים ויותר ישיבות ויותר בחורי ישיבות ויותר אברכים, אני מרגיש שאני טובע פה ונאבד בסך הכללי, מי אני ומה אני, מה אני יכול להוסיף לעולם התורה, מה הבשורה שלי לעולם התורה, מה אני איזה עילוי? כן, אתה העילוי של עצמך. אתה חייב למצוא את נקודות החזק שלך ומשם להיתפס ולהשליך על כל החיבור שלך לעבודת ה'.

כן מכירים כאלה שיודעים לומר זאת על עצמם. יש לך אחד שהוא בקיא בש"ס. ויש אחד שהצד החזק שלו זה הירושלמי. ויש אחד שבמשנה ברורה הוא אלוף העולם, ויש אחד שבקיא בפסקי מרן הרב עובדיה, ויש אחד עם מחשבה, ויש אחד מוסר, ויש אחד חסידות. כל אחד יש לו את הזהות האישית שלו. אבל יש הרבה שאין להם את זה. תשאל אותו מי אתה, מה יש בחנות שלך, מה יש לך למכור?

מדוע קונים לחתן ש"ס?

יש מי שיאמר לך אני זורם, אני עם כולם. סדר א', סדר ב', סדר מוסר אני כמו כולם. לא, אל תהיה כמו כולם. **כמו כולם זה אסון.** אתה צריך שתהיה לך תעודת זהות רוחנית. יש לך הרי חלק שאליו אתה מתחבר בתורה. וגם אם אתה משתייך לחוג או לעדה או חסידות או ישיבה שיש שם אלפים, לא משנה, אתה יש לך חלק שלך. מה החלק שלך? חשבת על זה פעם? וזה לא רק בלימוד, זה גם בתפילה, ובכל ההסתכלות שלך בעבודת ה', לאיזה חלק אתה מתחבר בעבודת ה', איזה מידה, איזה הנהגה. יש הנהגות של חסד, של לב, יש הנהגות של שמחה, יש הנהגות שיותר שמות דגש על תפילה. מי אתה, מה אתה, מה אתה אומר, מה יש לך להגיד?

אלו דיבורים שהיום בישיבות פחות מדברים אותם. שמים מאוד דגש על נושא של תורה, אבל ברגע שהקמת בית ואתה לא אחד מחמש מאות או מאלף, אתה אחד מיוחד, אתה בבית שלך חד בדרא, ואתה פתאום נפגש עם עצמך ולא יודע בדיוק מהי תעודת הזהות שלך.

פעם אמרתי לאברכים בשיחה **למה קונים לחתן ש"ס?** שעון זה כדי שהוא יידע להגיע בזמן, נכון, למה ש"ס? הרי יש הרבה ש"סים, אבל מה, הכלה אומרת לו, נכון שיש הרבה ש"סים אבל הש"ס שלך בשבילי זה מספר אחד, הלימוד שלך, מה שאתה תלמד ותחדש בש"ס הזה בשבילי זה יותר מכל העולם. זה לא סתם שזה יעמוד לך בבית. זאת אומרת שכאשר אתה מקים בית צריכה להיות לך אמירה, מה הרעיון שלך, מה אתה בא להנחיל, מה המורשת שלך. תפילה כולם עושים את זה, תורה כולם עושים את זה, אבל מה הדרך שלך, מה השביל שלך, וזה מאוד מאוד חשוב.

אם כל הזמן אנחנו נסתכל על השני ונגיד, אה, גם אני כזה, גם אני, כן, אנחנו אותו דבר, אין אותו דבר. הקב"ה שנתן טביעת אצבע מיוחדת ושונה לכל אחד ממיליאריד האינשים בעולם, עשה את אותו הדבר בעבודת ה'. **הבעיה שלנו היא שאנחנו לא מוחפשים את טביעת האצבעות הזו, את תעודת הזהות הזו, כי אנחנו הולכים בדרך הרגילה כל הזמן.** בסדר, הייתי בישיבה, עכשיו אני בכולל, ממשכים את החיים. אתה לא מתקדם ככה. אתה צריך לראות איפה הצמיחה האישית שלך, מה אתה. האמת היא שגם אין לנו זמן לחשוב על הדברים האלה, אנחנו כל כך טרודים שאין לנו זמן, אבל זה א' ב'. אז מה נעשה. וגם לא צריך לחשוב על זה כל היום וכל הלילה, אדם מידי פעם צריך לבחון את עצמו איפה הוא, מה הוא.

היכן תעודת הזהות הרוחנית שלך?

בלעם משבח את האוהלים, "מה טובו אוהליך יעקב", ואומר רש"י, שראה פתחי האוהלים שאינם מכוונים זה מול זה. ולמה זה נקרא "מה טובו"? "טובו" זה לשון טוב, איך אני מודד אם דבר הוא טוב? אם הוא מגשים ומממש את התכלית שלשמה עשו אותו. כלומר, אוהל מה התכלית של אוהל? לשם מה הוא נעשה? אוהל נעשה לשם צניעות, כי אם לא היינו רוצים צניעות, אז למה צריך אוהל? הרי אפשר לגור על פני השדה וזה הרבה יותר זול. אלא שצריך להתנהג בצניעות. ולכן אוהל שאפשר לראות כל מה שקורה בתוכו, אז זה אוהל אבל זה לא אהל טוב, זה לא "מה טובו". מה טובו זה אוהל שמממש את המטרה שלשמה עשו אותו. ואוהל נעשה לשם צניעות, הוי אומר שאוהל טוב זה אוהל שמשמש

נכנסים להיכל ב"ה!

תורמים עוד היום לבנין בית הכנסת
"דרכי תורה" ורואים ישועות בזכות קול
התורה והפעילות התורנית הענפה 24/7

לפרטים 054-2637798

זמני תפילות בדרכי תורה שב"ק פרשת פנחס

מנין פלג המנחה - 18:15
מנחה ערב שבת (קרבות) - 19:25
הדלקת נרות - 19:31
שחרית מנין נץ (קרבות) - 4:45
שחרית מנין מרכזי (קרבות) - 8:00
מנחה מנין א' (קרבות) - 13:30
תהלים לבנות - 14:15
שיעור גמרא אליבא דהלכתא מסכת ביצה - 14:15
שיעור בהלכות שבת - 16:00
תהלים לבנים - 16:00
אבות ובנים - 17:00
מנחה מנין ב' (קרבות) - 18:00
שיעור אור החיים פיתוחי חותם וזרע שמשון - 20:00
צאת השבת - 20:22
ערבית מוצ"ש - 20:30
רבינו תם - 21:17
ימות החול (שבוע פר' מטו"מ)
שחרית (קרבות) - א. מנין נץ. ב. 8:00
מנחה (קרבות) - א. 13:20. ב. 15:00
ג. 19:30
ערבית - 20:10